

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2025 / 13

TÜSİAD

7 Nisan 2025

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
AB - ABD
AB – ORTA ASYA
İÇ GÜVENLİK
AB UYUM POLİTİKASI
KARBONSUZLAŞMA

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- Türkiye-AB Üst Düzey Ekonomi Diyalogu Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet **Şimşek**, Ekonomiden Sorumlu AB Komiseri Valdis **Dombrovskis** ve Genişlemeden Sorumlu AB Komiseri Marta **Kos**'un katılımıyla gerçekleşti.

Hazine ve Maliye
Bakanı Mehmet
Şimşek Gümrük
Birliğinin
modernizasyonu ve
vize kolaylığı
hususlarının da ele

alındığını, Avrupa merkezli uluslararası finans kuruluşlarıyla ilişkilerin daha da derinleştirilmesinin değerlendirildiğini [belirtti](#) ve Türkiye-AB Üst Düzey Ekonomik Diyalogun bir sonraki toplantısının Türkiye'de yapılmasının kararlaştırıldığı bilgisini paylaştı. Genişlemeden Sorumlu AB Komiseri Marta Kos açıklamasında yatırımların ancak güven ve istikrar ortamında geliştiğini [belirtti](#). 3 Nisan'da düzenlenen AB-Türkiye Ekonomik Diyalogu'nda ekonomik büyüme, yatırımlar ve rekabetçiliğin desteklenmesinde hukukun üstünlüğü ve hukuki öngörülebilirliğin önemini

vurguladığını, ekonomik işbirliğinin geliştirilmesinin Türkiye ve AB'nin ortak hedefi olduğunu ancak, bu ilişkinin gerçek potansiyelinin demokratik değerlere ve özgürlüklere yönelik açık taahhütlere dayalı bir zeminde ortaya çıkabileceğini ifade etti. Ekonomiden Sorumlu AB Komiseri Valdis Dombrovskis [açıklamasında](#) AB'nin karşılıklı kazanç sağlayan ekonomik işbirlikleri ve demokratik değerleri savunmak amacıyla ortaklarıyla ilişkilerini derinleştireceğini, gerçekleştirilen Türkiye-AB ekonomik diyalogunun yapıcı ve açık görüşmelere imkân tanıyan önemli bir iletişim kanalı açtığını belirtti.

Kabul edilen **ortak açıklamada**, gerçekleştirilen Türkiye-AB Üst Düzey Ekonomi Diyalogu'nun Kasım 2023 tarihli Ortak Tebliğ önerilerinin hayata geçirilmesine yönelik bir adım niteliği taşıdığı belirtilerek aşağıdaki ifadelere yer veriliyor:

- Türkiye AB'ye aday ülke ve AB'nin önemli bir ortağı durumundadır.
- Sınamaların olduğu jeopolitik ortamda AB-Türkiye ilişkilerinin hukukun üstünlüğü, demokrasi, medya özgürlüğü ve insan hakları gibi değerler temelinde ilerletilmesi önem taşımaktadır.
- Toplantıda küresel ölçekteki belirsiz ve zorlu koşullar ışığında Türkiye ve AB'deki son ekonomik gelişmeler ve beklentiler ele alındı, AB'nin rekabetçiliği artırmaya yönelik girişimleri ve Türkiye'nin 2025–2027 Ekonomik Reform Programı kapsamında verimlilik ve uzun vadeli büyümeyi teşvik eden yapısal reform adımları görüşüldü.
- Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştirilmesi, AB ve uluslararası finans kuruluşlarıyla daha fazla etkileşim içinde olmasının önemi vurgulandı.
- Toplantıyı takiben gerçekleştirilen Türkiye-AB İş Dünyası Diyalogunda ise AB ve Türk iş dünyası temsilcileri ile ulusal kalkınma bankaları ve Türkiye Yatırım Platformu'na katılan finans kuruluşlarının (AYB, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası) temsilcileri bir araya geldi. Uluslararası finans kuruluşlarının katkısıyla yürütülecek rekabetçilik, sürdürülebilirlik ve uyumlaşma çalışmalarının AB ve Türkiye'nin politika öncelikleriyle uyumlu ve tamamlayıcı nitelikte olması gerektiği vurgulandı.
- Ayrıca, Türkiye ve AB'nin ekonomik, mali ve yatırım ilişkilerinin geliştirilmesi, rekabetçiliğin artırılması ve KOBİ'lerin uzun vadeli finansmana erişiminin güçlendirilmesi başlıklarında görüş alışverişi gerçekleştirildi. [İnternet bağlantısı için](#)

- TÜSİAD, Brüksel'de yeniden başlatılan Türkiye-AB Üst Düzey Ekonomi Diyalogu toplantısını takiben düzenlenen Türkiye-AB Üst Düzey İş Dünyası Diyalogu'na katıldı. Toplantı, Hazine ve Maliye

Bakanı Mehmet Şimşek, Ekonomiden Sorumlu AB Komiseri Valdis Dombrovskis ve Genişlemeden Sorumlu AB Komiseri Marta Kos'un katılımıyla gerçekleşti.

AB Komisyonu evsahipliğinde düzenlenen etkinlikte TÜSİAD, TÜSİAD-TİSK AB ve

BusinessEurope Temsilcisi A. Dilek Aydın tarafından temsil edildi. Toplantıda verilen ana mesajlar:

“Avrupa’nın rekabetçiliği ve direnci için en öncelikli adım yeşil ve dijital politikaları içeren AB-Türkiye Gümrük Birliği güncellemesi sürecinin başlatılmasıdır. Üyelik perspektifinde Türkiye-AB entegrasyon ortaklığının temellerine dönülmesi gerekiyor. Güvenlik, rekabetçilik veya dayanıklılık dahil her alanda, ortak bir vizyon ve tutarlı bir strateji geliştirilmeli. Süreçlerin net takvimler, ölçülebilir hedefler ve karşılıklı sorumluluk ile yürütülmesi gerekiyor. AB-Türkiye ilişkilerinde güveni inşa edebilmek için, ortak demokratik değerler üzerine kurulu ve daha derin ekonomik entegrasyonla desteklenen, öngörülebilir bir AB-Türkiye ilişkisine ihtiyaç var. AB ve Türkiye ancak birlikte daha güvenli, daha müreffeh ve daha dayanıklı olabilir.”

Toplantının rekabetçilik ve yeşil geçiş iş birliğini içeren bölümünde ise TÜSİAD-TİSK AB Temsilcisi ve BusinessEurope Daimi Delegatesi A. Dilek Aydın Temiz Sanayi Mutabakatı, enerji dönüşümü ve güvenliği, net sıfır ortaklıkları aracılığıyla yenilenebilir enerji değer zincirleri, dögüsel ekonomi uyumu, dijital ekonomi ve veri yönetimi, siber güvenlik, kritik ham maddeler, özellikle yapay zeka ve endüstriyel uygulamalarında inovasyon ve Küresel Geçit gibi girişimler alanlarında hızlandırılmış işbirliğinin ve düzenleyici mevzuat uyumu sağlanmasının önemini vurguladı.

Ayrıca, TÜSİAD ve TİSK’in üyesi olduğu Avrupa özel sektörünün temsil kuruluşu [BusinessEurope](#) Genel Direktör Yardımcısı Luisa Santos Avrupa’nın rekabetçiliği ve direnci için öncelikli adımın Türkiye-AB Gümrük Birliği güncellemesi sürecinin başlatılması olduğunu vurguladı.

BusinessEurope, 2024-2029 yasama dönemi için Avrupa iş dünyası önceliklerini kapsayan “Avrupa’yı Yeniden Başlatmak” tutum belgesinin genişleme politikası başlığı altında Gümrük Birliği’nin yeşil ve dijital politikaları içerecek şekilde güncellenmesi çağrısını yineliyor. Yeşil ve dijital boyut dahil olmak üzere Gümrük Birliği modernizasyonuna ilişkin Avrupa iş dünyasının destek ve çağrısı Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu BusinessEurope çatısı altında farklı tutum belgelerinde ve AB Konseyi Liderler Zirvesi iş dünyası mesajlarında teyit edilmiştir. BusinessEurope 1995 yılında AB-Türkiye Gümrük Birliği’nin oluşturulmasına, 1999 yılında Türkiye’nin AB Konseyi tarafından resmen “aday ülke” olarak tanınmasına, 2004 yılında AB üyelik müzakereleri sürecinin başlatılmasına, Türkiye’de demokratik reform sürecine ve Türkiye’nin Transatlantik ekonomiye dahil edilmesine destek vermiştir. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - ABD

- AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ABD Yönetimi’nin 2 Nisan tarihinde yayımladığı gümrük vergisi kararının AB dâhil tüm dünyayı kapsayacak şekilde ekonomiye ağır bir darbe olduğunu, bu adımın belirsizliği artıracığını, korumacılığı tetikleyeceğini ve en savunmasız kesimleri derinden etkileyeceğini vurguladı. Avrupa’nın çıkarlarını ve değerlerini korumak amacıyla karşı önlemler almaya hazır olduğunu belirten von der Leyen, AB’nin diyaloga ve çözüm için müzakerelere açık olduğunu ifade etti.

ABD Yönetimi’nin [2 Nisan tarihli açıklamasında](#) tüm ticaret ortaklarına %10 oranında ek “ad valorem” gümrük vergisi uygulanmasına ve ABD’ye “adil olmayan muamelede” bulunduğu ileri sürülen

ülkelere de “mütekabiliyet tarifeleri” getirilmesine karar verildiği belirtilmişti.

Hali hazırda geçerli olan gümrük vergilerine ek olarak uygulanacak ve 9 Nisan 2025 itibarıyla yürürlüğe girecek “mütekabiliyet tarifeleri” ABD’nin başlıca ticaret ortakları arasında yer alan AB dâhil olmak üzere bir dizi ülkeye uygulanacak. AB için uygulanacak ek tarifeler %20 oranında olacak. Karar kapsamında olmayan ürünler arasında otomobiller ve otomobil parçaları ile hâlihazırda %25 ek vergiye tabi olan çelik ve alüminyum ürünleri yer alıyor. Ayrıca, ilaçlar, yarı iletkenler ve kereste ürünleri kapsam dışında bırakılıyor. Çin’den ABD’ye giden düşük değerli gönderilere uygulanan “de minimis kuralının” da kaldırılacağı belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Orta Asya

- AB-Orta Asya Zirvesi Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev’in evsahipliğinde 4 Nisan 2025 tarihinde Semerkant’ta gerçekleştirildi. AB’yi AB Konseyi Başkanı Antonio Costa ile AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen’in temsil ettiği zirveye Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Türkmenistan Cumhurbaşkanları da katıldı.

Son yıllarda artan ikili temaslar ve değişen bölgesel dinamikler ışığında liderler Orta Asya ile AB arasındaki ilişkilerin stratejik ortaklık seviyesine yükseltilmesi konusunda mutabık kaldı. AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen AB’nin bölge ülkeleriyle ulaşım, kritik hammaddeler, dijital bağlantı, su ve enerji alanlarında işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla €12 milyarlık Küresel Geçit (Global Gateway) yatırım paketi sağlanacağını ve ayrıca, Trans-Hazar Ulaştırma Koridoru dahil olmak üzere sürdürülebilir ulaşım altyapısını desteklemek amacıyla €10 milyarlık ek yatırımın harekete geçirileceğini açıkladı.

Liderler, Avrupa ve Orta Asya’yı birbirine bağlayan Trans-Hazar Ulaştırma Koridoru’nda sağlanan ilerlemenin memnuniyet verici olduğunu vurguladı.

Zirvede ticaretin geliştirilmesi, sürdürülebilir kalkınma ve bölgesel istikrar konularında ortak taahhütler yinlendi. Özbekistan ve Türkmenistan’ın Dünya Ticaret Örgütü’ne (DTÖ)

üyelik süreçlerine AB desteği vurgulandı. Ayrıca, kritik hammaddeler ve yeşil dönüşüm konularında işbirliğini güçlendiren bir ortak niyet bildirisi kabul edildi. Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası’nın enerji, su yönetimi, ulaşım

ve hammaddeler alanlarında bölgedeki faaliyetlerinin genişlemesinin memnuniyetle karşılandığı açıklandı. [İnternet bağlantısı için](#)

İç Güvenlik

- AB Komisyonu üye ülkeleri desteklemek ve AB’nin vatandaşlarına güvenlik sağlama kapasitesini artırmak amacıyla Avrupa İç Güvenlik Stratejisi belgesi (ProtectEU) yayımlandı. Strateji belgesinde hukuki araçların güçlendirilmesi, üye ülkeler ve kurumları arasında bilgi paylaşımının ve işbirliğinin artırılması öngören kapsamlı yol haritası sunuluyor. Strateji belgesinin daha önce açıklanmış olan AB Hazırlık Birliği Stratejisi, Avrupa Savunma Beyaz Kitabı ve önümüzdeki günler içerisinde sunulması beklenen Avrupa Demokrasi Kalkanı ile birlikte AB’nin güvenliğini artırmaya yönelik bütüncül bir çerçeve oluşturmayı amaçladığı belirtiliyor.

Beliren yeni tehditlerin (hibrit saldırılar, örgütlü suçlar, terör ve siber saldırılar) arttığı bir dönemde – AB iç güvenlik yaklaşımını gözden geçiriyor. Strateji belgesi yalnızca kolluk kuvvetlerini değil vatandaşlar, işletmeler, araştırmacılar ve sivil toplumu da içeren bütüncül bir güvenlik kültürü oluşturmayı hedefliyor.

Strateji belgesinde yer alan ana hedefler ve eylemler:

- **AB iç güvenlik yönetim** yapısı: Güvenlik etkilerinin politika geliştirme sürecinde en baştan itibaren dikkate alınması ve tehdit analizlerinin düzenli şekilde gerçekleştirilmesi.
- **Bilgi paylaşımı**: Tehditlere erken yanıt için üye ülkelerin istihbarat paylaşımının artırılması, durumsal farkındalık ve analiz kapasitesinin geliştirilmesi.
- Kolluk kuvvetleri: **Europol**'ün operasyonel kapasitesinin artırılması, Frontex ve Eurojust gibi kurumların güçlendirilmesi, sınır ötesi iletişim sistemleri, veri erişim ve şifrelemeyle ilgili yol haritalarının hayata geçirilmesi.
- **Hibrit tehditlere karşı direnç**: Kritik altyapıların korunması, siber güvenlik önlemleri, tedarik zinciri risklerinin azaltılması, CBRN (kimyasal, biyolojik, radyolojik, nükleer) tehditlere karşı eylem planı.
- **Örgütlü suçlarla mücadele**: Yeni hukuki çerçeveler, uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadele stratejisi, çocukların suçtan korunması, malvarlığına el koyma mekanizmalarının güçlendirilmesi.
- Terör ve **radikalleşme** ile **mücadele**: Radikalleşmenin önlenmesi için yeni araçlar, terör finansmanının izlenmesi ve AB çapında yeni bir sistem için fizibilite çalışması.
- AB ve küresel güvenlik: Latin Amerika ve Akdeniz gibi bölgelerle işbirliğinin güçlendirilmesi, Europol ve Eurojust'un

uluslararası anlaşmaları, vize güvenliği stratejileri. [Internet bağlantısı için](#)

AB Uyum Politikası

- AB Komisyonu AB'nin rekabet gücü, karbonsuzlaşma, savunma ve güvenlik, doğu sınır bölgeleri, uygun maliyetli barınma, su direnci ve enerji dönüşümü gibi stratejik önceliklerine daha güçlü destek sağlamak amacıyla AB uyum politikasını

güncelleyecek. Halen devam eden uyum politikasının ara dönem incelemesi sonucunda 2021-2027 için öngörülen

uyum fonlarının bir bölümünün AB ülkeleri tarafından yeni yatırım alanlarına yönlendirilmesi gerekecek.

AB uyum politikasının aşağıdaki temel odak alanları dikkate alınarak güncellenmesi bekleniyor:

- **Rekabetçilik ve İnovasyon**: Savunma, stratejik teknolojiler ve yeşil dönüşüm gibi kritik alanlarda büyük işletmelere destek sağlanacak. Avrupa Stratejik Teknolojiler Platformu aracılığıyla rekabet gücünü artırmaya yönelik yatırımlar teşvik edilecek.
- **Savunma** ve Doğu Sınır Bölgeleri: Askeri hareketlilik için altyapı yatırımları ve savunma sektöründeki küçük ve büyük işletmelerin üretim kapasitesinin artırılması desteklenecek. (Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırısından etkilenen doğu sınır bölgeleri, fonlarının en az %15'ini stratejik önceliklere yönlendirmeleri halinde daha yüksek ön finansman alabilecek)
- **Uygun Maliyetli Konut**: Uyum fonlarından konut edindirme için ayrılan pay iki katına çıkarılacak. Ayrıca, Avrupa Yatırım Bankası ile oluşturulacak yeni bir mali araç sayesinde kamu ve özel finansman harekete geçirilecek.
- **Su Direncinin Güçlendirilmesi**: Su altyapısının dijitalleştirilmesi sağlanacak; kuraklık ve çölleşme etkilerine karşı yatırımlar artırılacak.

- **Enerji Dönüşümü:** Enerji iletim hatlarının bağlantıları, şarj altyapısı ve temiz ulaşımı destekleyecek yatırımlar finanse edilecek. Karbonsuzlaşma tedbirlerinin finansmanı kolaylaştırılacak.

Belirtilen alanlardaki yatırımlar için tüm bölgelerde %100'e kadar maliyetler AB finansmanından sağlanabilecek. [İnternet bağlantısı için](#)

Karbonsuzlaşma

- AB Komisyonu, AB Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kapsamındaki sanayilerin üretim süreçlerini karbonsuzlaştırmalarına yardımcı olmak amacıyla Almanya Hükümeti tarafından sunulan €5 milyar tutarındaki devlet destekleme planını onayladı. Plandan yararlanacak elektrikleşme, hidrojen, karbon yakalama ve depolama (CCS/CCU) ile enerji verimliliği gibi teknolojilere dayanan projelerin, 3 yıl içinde %60, proje sonunda ise %90 oranında CO₂ emisyonu azaltması gerekiyor.

Destekten yararlanacak projeler açık ve rekabete dayalı bir ihale süreciyle seçilecek ve kaçınılan CO₂ emisyonu başına talep edilen en düşük yardım miktarına göre sıralama yapılacaktır. Sağlanacak yardımlar 15 yıl süreli "İklim Koruma Sözleşmeleri" olarak adlandırılan iki yönlü karbon fark sözleşmeleri şeklinde verilecek. Yararlanıcılar, tekliflerine ve ETS tahsisleri veya enerji girdileri gibi ilgili piyasa fiyatlarının geleneksel teknolojilere kıyasla nasıl geliştiğine bağlı olarak yıllık hibe alacaklar. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 14 Nisan, Dışişleri Konseyi
- 12 Mayıs, Eurogroup toplantısı

Konferanslar

- 9 Mayıs, "Green, digital and resilient growth", www.bruegel.org
- 20 Mayıs, "EU Budget Conference 2025", [AB Komisyonu](#)